

En arbetsdag om nattarbete – på natten

18 februari 2016

Sineva Ribeiro, ordförande Vårdförbundet

Hälsosamma arbetstider ett måste

- Våra medlemmars kompetens behövs dygnet runt och året runt. Men det sliter på hälsan!
- Brist på återhämtning = risker för utmattning, arbetsskador och felbehandlingar
- Tid för vila och återhämtning måste ingå i arbetstiden

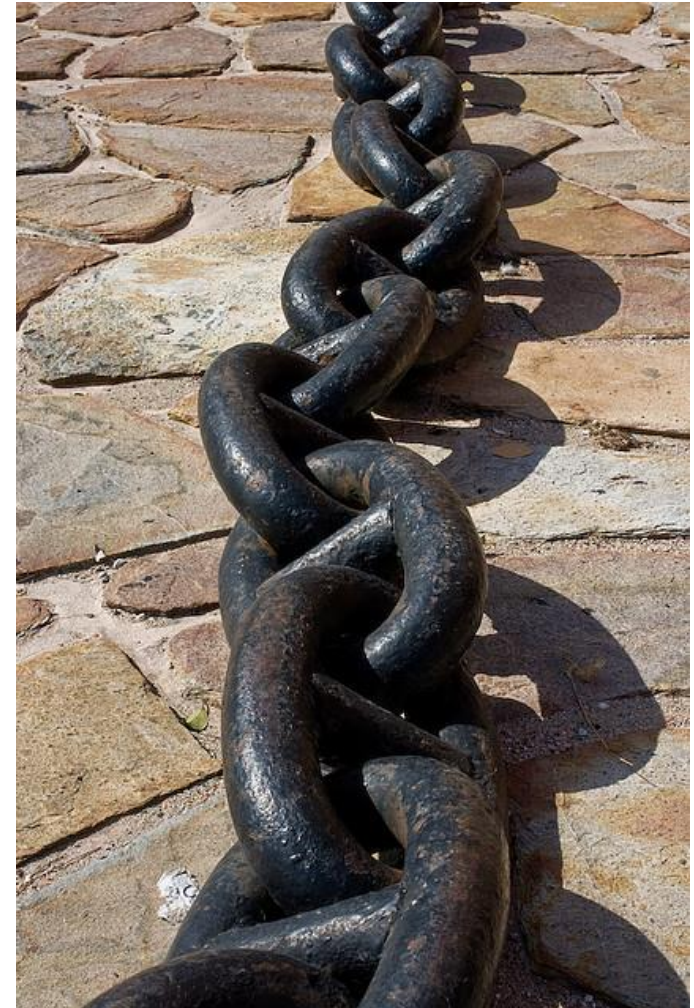
Bildcred: Vårdförbundet avd Skåne

Allt hänger ihop!

Hälsosamma arbetstider är en förutsättning för:

- ett hållbart privat- och yrkesliv
- en god och säker vård
- säkrad kompetensförsörjning

Avsiktsförklaring öppnar för central reglering

- I december tecknades avtal med Sveriges kommuner och landsting
- Avsiktsförklaring om att uppnå central reglering om nattarbete
- Centralt avtal på plats senast 30 november 2017
- Tillsammans se över verksamheternas behov av kompetens och bemanning

Vi har samlat fakta om olika modeller

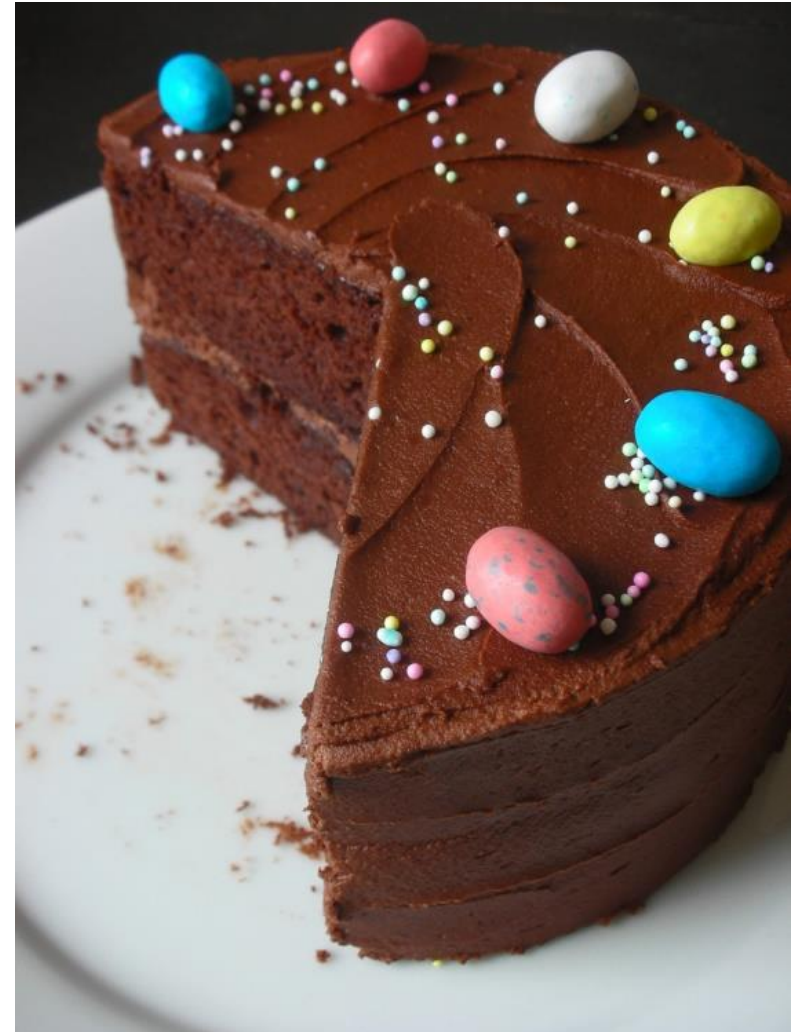
- Inventering, analys och värdering av alla lokala nattarbetstidsavtal
- Dagens Medicin: sannolikt fler än 50 modeller av nattarbetstidsavtal
- Orsaken till lokala modeller: klara kompetensförsörjningen, framförallt på natten och obekväm arbetstid

CC-licens: Martin Börjesson

Detta vet vi redan om avtalen

- Avtal utan långsiktighet, kan sägas upp med kort varsel
- Många avtal ger värde i tid, men inte i anslutning till arbetad natt
- Nattarbetande har i snitt 67 procents anställning – leder till lägre sjukförsäkring och sämre pension

CC-licens: Stephanie

Avsiktsförklaringen – inventeringen

- Det finns många avtal, dock svårt att kvantifiera exakt.
- Flera variationer på samma grundprinciper
 - Sänkt veckoarbetstid
 - Poängmodell
 - Kvot
 - Kontant ersättning
- Förekommer kombinationer av två eller flera i samma avtal. Ibland flera olika avtal hos samma arbetsgivare, ibland ramavtal.

Avsiktsförklaringen - inventeringen forts

- Intentionen är kompetensförsörjning och ökad flexibilitet
- Avtalen är tecknade för att skapa ökad attraktivitet för obekvämt arbete på natten
- Majoriteten av avtalen ger en ökad flexibilitet för arbetsgivaren
- Många i kombination med individuell schemaplanering
- För stor flexibilitet motverkar många gånger sitt syfte, det blir stökigt

Avsiktsförklaringen - inventeringen forts

- Mycket få avtal som ger kompensation i form av vila och återhämtning i direkt anslutning till nattarbetet
- Olika ersättningar för nattarbete beroende på var i landet du arbetar.
- Svårt att beräkna frånvarokvoter

Avsiktsförklaringen - inventeringen forts

- Omöjligt för vissa verksamheter att vara utan någon form av lokala avtal med extra kompensation för nattarbete.
- Problem i samverkan mellan arbetsgivare och facklig organisation när avtalen ska förhandlas fram eller omförhandlas vilket skapar stora spänningar och svårigheter för lokala parter att samverka. Bidrar till bittra processer.

Avsiktsförklaringen - inventeringen forts

- Många avtal är 10 år eller äldre, tecknade utifrån andra förutsättningar.
- Ingen skillnad i kvaliteten på de lokala överenskommelserna som beror av små eller stora arbetsgivare. Inte heller när det gäller landsting/region respektive kommun.
- Vi ser bra och dåliga exempel både hos små och stora samt kommun respektive landsting.

Avsiktsförklaringen - inventeringen - "Svarta listan"

Rött

- Medlemmars anställningsavtal (Blandad dag och natt, deltid, veckoarbetstid etc)
- "Multiavtal", innehållande många, många olika avsteg från bestämmelser i AB i ett avtal

Inventeringen – ”Svarta listan” -

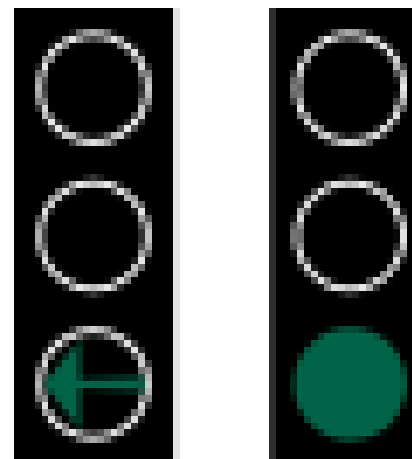
forts Gult

- Lönereduktionsutrymme, ett eller flera år
- Rörliga ersättningar; OB, övertid, mertid, förskjuten arbetstid etc
- Flexibilitet; flex, tid-timbanks, schema-tidbank, saldo, pool-tid, verksamhetstid, utvecklingstid, kompetenstid, icke schemalagd tid,
- Beredskap, jour
- Tröskelvärden; 20% natt, 50% pool, ständig natt etc
- Kvalificeringsregler; arbetat minst sex månader, tillsvidareanställd, minst 75% (kan exkludera föräldralediga och deltidssjukskrivna)
- Annan definition av natt än hela nattpassets längd
- ”Veckoarbetstidsgolv”, sänkning av veckoarbetstiden till en viss nivå sedan ingen ersättning

Inventeringen ”Svarta listan – forts”

- **Grönt**
- Utvärderingstid och/eller provotid
- Avtalets längd
- Uppsägningstider

Vårdförbundets lösning

- Vi yrkar på en kvot på 1,4:
10 timmars nattarbete värderas som 14 (4 timmar ska användas till vila och återhämtning)
- Vila och återhämtning sker i direkt anslutning till nattarbetet
- Ju fler nätter du arbetar, desto mer tid för vila och återhämtning

Avsiktsförklaringen – vad har hänt fram till sommaren

- Arbetat i teman fram till midsommar
 - Arbetstidsförläggning och hälsa
 - Verksamhetens behov, resurser och utveckling
 - Förhållandet mellan centrala och lokala avtal
- Men sen tog det stopp

Aktuell forskning mm

- Quick returns and night work as predictors of sleep quality, fatigue, work-family balance and satisfaction with work hours.

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/27082143>

Aktuell forskning mm

- Arbetstider, Hälsa och säkerhet, Stressforskningsinstitutet, Stressforskningsrapport nr 322 (2010)
- Vad kännetecknar bra och dåliga skiftscheman, Stressforskningsinstitutet, Stressforskningsrapport nr 324 (2012)
- Longitudinell Undersökning av Sjuksköterskors Tillvaro (LUST- och LÄST projekten, rapport 'Nya sjuksköterskors exponering för höga arbetskrav, låg kontroll och lågt stöd under sina första tre år i yrkeslivet' Karolinska Institutet)
- Dessutom bifogar/ska parterna bifoga annat material som kan vara intressant att ta del av t ex:
- Samlade länkar från Sunt arbetsliv (<https://www.suntarbetsliv.se/forskning/stoppa-stressen/hur-tackla-somnproblemen-vid-skiftarbete-i-varden/>)

Vad har hänt efter sommaren?

- Överens om att intensifiera – satt ut tider
- Genomgång av modeller (Västerbottens läns landsting)
- Senaste mötet 19/9 säger SKL:
 - Viktigt med flexibilitet
 - Det handlar om att bemanna
 - Måste rymmas inom AB

Det här händer nu

- Överläggningarna med SKL fortsätter
- Senast 30 november 2016: principöverenskommelse om reglering av nattarbete
- Senast 30 november 2017: central överenskommelse om nattarbete
- Om vi inte kommer överens kan avtalet sägas upp i samband med dessa avstämningpunkter

Partsgemensam Avsiktsförklaring för friskare arbetsplatser

Partsgemensam avsiktsförklaring för friskare arbetsplatser

- SKL – Kommunal, Akademikeralliansen, Allmän kommunal verksamhet, Hälso- och sjukvård, Läkare, Lärarförbundens samverkansråd
- Svenskt Näringsliv – PTK/LO
- Arbetsgivarverket – OFR/S,P,O, Saco-S och Seko
- Lämnades 19 augusti 2016
- Därmed drog regeringen tillbaka sitt förslag om medfinansiering av sjukpenning från dag 91
- Annika Strandhäll kommer att följa parternas arbeten

Avsiktsförklaring för friskare arbetsplatser i kommuner och landsting

- 25-punktslista
- Innebär åtgärder som ska hanteras partsgemensamt och är generella centralt och lokalt samt mer verksamhetsspecifika. Parterna lämnar även förslag till regeringen.
- Det partsgemensamma arbetsmiljörådet har påbörjat ”sorteringsarbetet” av 25-punktslistan. Visst arbete hänskjuts till Sunt Arbetsliv, 3 undergrupper till Arbetsmiljörådet har skapats.
- Samtliga punkter på 25-punktslistan ska vara påbörjade den 1 juli 2017

Varför 1,4?

- Bestämmelsen i AB bygger på fasta scheman och inte på individuella scheman, som är det vanligaste inom vården.
- 1,4 är en anpassning till situationen med individuella scheman och utgår inte från fasta veckoarbetstidsmått (som fortfarande är vanligt inom industrin).
- Det finns inga andra avtal inom andra sektorer som har 1,4, utan detta är något vi tagit fram för att matcha verkligheten i vården med individuella scheman.